

Sygnatura akt I C 422/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 30-04-2015 r.

Sąd Okręgowy w K. Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Nawrocki

Protokolant: st.sekr.sąd. Dorota Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 23-04-2015 r. w K.

sprawy z powództwa **H. K. (1) i K. K. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. K. (1) kwotę 28.000 zł (dwadzieścia osiem tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 r.
2. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. K. (1) kwotę 28.000 zł (dwadzieścia osiem tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 r.
3. Oddala powództwa w pozostałym zakresie.
4. Znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.
5. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w K. kwotę 12 zł (dwanaście złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Andrzej Nawrocki

Sygn. akt I C 422/14

UZASADNIENIE

Powodowie H. K. (1) i K. K. (1) wnieśli pozew o zapłatę w postępowaniu upominawczym, domagając się aby pozwany (...) S.A. w W. zapłacił na rzecz każdego z powodów kwoty po 91.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 roku do dnia zapłaty, a także koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego według sporządzonego spisu kosztów w terminie 14 dni od dnia otrzymania nakazu zapłaty, względnie by w tym terminie wniósł sprzeciw. W przypadku przekazania sprawy do rozpoznania w trybie zwykłym powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z nich kwot po 91.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 roku do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów procesu według sporządzonego spisu kosztów. W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu 25.02.2007 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w następstwie którego zmarł syn powodów K. K. (2). Sprawca wypadku Ł. P. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. za spowodowanie wypadku. Powodowie zgłosili pozwanemu zdarzenie objęte ubezpieczeniem, a ten przyznał im kwoty po 20.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej, przyjmując, że zmarły w 30% przyczynił się do skutków wypadku (czego powodowie nie kwestionują). W rezultacie pozwany wypłacił z tego tytułu na rzecz powodów

kwoty po 14.000 zł. Pismem z dnia 10.02.2013 roku powodowie zgłosili roszczenie o wypłatę kwot po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, ale pozwany odmówił dalszych wypłat. Powodowie podkreślili, iż roszczenie o zadośćuczynienie znajduje podstawę prawną w treści art. 448 k.c. oraz art. 24 § 1 k.c.. W chwili wypadku syn powodów miał 20 lat, był ich jedynym synem. Więzy między zmarłym a powodami były bardzo silne, spędzali ze sobą czas, rozmawiali. Po wypadku powodowie czuli żal, byli wstrząśnięci i zrozpaczeni, do dnia dzisiejszego nie mogą pogodzić się z tragedią, jaka ich spotkała. Powódka cierpi na depresję i wciąż przyjmuje leki uspokajające, powód odizolował się od ludzi i nie chce rozmawiać na temat wypadku. W ocenie powodów, za odpowiednie zadośćuczynienie należy uznać kwoty po 130.000 zł, ale przyjmując 30% przyczynienie się zmarłego do powstania szkody, powodowie dochodzą od pozwanego kwot po 91.000 zł. Roszczenie o odsetki ma źródło w przepisie art. 481 § 1 k.c., a także art. 455 k.c. i art. 14 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...). Powodowie zgłosili roszczenie o zapłatę kwot po 100.000 zł pismem z dnia 10.02.2014 roku, stąd pozwany najpóźniej w dniu 3.03.2014 roku winien wypłacić powodom żądane zadośćuczynienie (k. 2-13). Powodowie na rozprawie w dniu 23.04.2015 roku złożyli spis kosztów, wnosząc o zasądzenie kwot po 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwot po 34 zł tytułem zwrotu kosztów opłat skarbowych i kwot po 4.550 zł tytułem zwrotu kosztów opłat sądowych, a także zwrotu kwoty 700 zł – wpłaconej zaliczki (k. 160).

Pozwany (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom pozwu wyraźnie przez siebie nieprzyznanym, jak również zaprzeczył, aby powodom przysługiwało dochodzone zadośćuczynienie, w szczególności, aby podstawę prawną żądania powodów mógł stanowić art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Pozwany podkreślił bowiem, iż wypadek powodów wydarzył się w 2007 roku, a więc zanim zaczęła obowiązywać regulacja z art. 446 § 4 k.c. Nadto art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. może stanowić podstawę do żądania zadośćuczynienia jedynie osoby, której dobro zostało naruszone czynem niedozwolonym, ale gdy ten czyn godził bezpośrednio w to dobro. Z ostrożności procesowej pozwany zarzucił, że żądania zasądzenie zadośćuczynienie w kwocie po 91.000 zł dla każdego z powodów należy uznać co najmniej za wygórowane i nieuzasadnione w okolicznościach sprawy, tym bardziej, że zmarły przyczynił się w 30% do powstania szkody. Pozwany wskazał również, że ewentualne odsetki winny być zasądzone od dnia wyrokowania, a nadto zakwestionował również wysokość żądanych kosztów zastępstwa procesowego (k. 68-71).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany (...) S.A. w W. zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych – polisa nr (...) – dotyczącą samochodu marki R. (...) nr rej. (...), który użytkował Ł. P., która to umowa obowiązywała w dniu 25.02.2007 roku (bezsporne).

W dniu 25.02.2007 roku ok. godz. 13.30 w miejscowości K. na drodze (...), Ł. P. prowadząc samochód osobowy marki R. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości – wynik badania 2,8 promili alkoholu we krwi - umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że poruszał się z prędkością nie mniejszą niż 90 km/h, tj. większą od dozwolonej w tym miejscu o 40 km/h, utracił panowanie nad samochodem, zjechał na lewe pobocze, gdzie uderzył w drewniane ogrodzenie posesji nr (...), słupek telekomunikacyjny (...) SA oraz betonowe ogrodzenie posesji nr (...), w następstwie czego pasażer samochodu R. (...) o nr rej. (...) K. K. (2) doznał obrażeń ciała skutkujących jego zgonem na miejscu zdarzenia. Sąd Rejonowy w K. prawomocnym wyrokiem z dnia 17.10.2007 roku sygn. akt II K (...) skazał sprawcę wypadku Ł. P. za powyższe przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności (dowód: k. 26-27, k. 359 akt Sądu Rejonowego w K. sygn. II K (...)).

W dniu 25.02.2007 roku przed wypadkiem K. K. (2) i Ł. P. spożywali razem alkohol w barze, w momencie wypadku K. K. (2) znajdował się w stanie nietrzeźwości – miał 2,25 promila alkoholu we krwi (dowód: zeznania świadka K. R. k. 121-122; k. 160 akt Sądu Rejonowego w K. sygn. II K (...)).

K. K. (2) w momencie śmierci miał 20 lat, z zawodu był murarzem, mieszkał z rodzicami. Zmarły przed śmiercią wyjeżdżał zarobkowo do Francji. K. K. (2) miał dobre relacje z powodami, spędzali ze sobą wolny czas. Zmarły lubił

sport, jeździł z powodem na rowerze, grał z powódką w karty. K. K. (2) pomagał powodom w pracach domowych, pomagał im finansowo. Powodowie mają jeszcze córkę, która w dniu śmierci brata mieszkała z mężem (dowód: k. 28, 38-41, zeznania świadków K. R. k. 121-122, R. Ż. k. 122, zeznania powoda K. K. k. 122v-123, zeznania powódki H. K. k. 123).

Powód K. K. (1) w chwili śmierci syna miał 49 lat, od 6 lat nie pracował, utrzymywał się ze świadczeń socjalnych w wysokości 450 zł oraz prac dorywczych. Powódka H. K. (1) w chwili śmierci syna miała 48 lat, była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, utrzymywała się ze świadczeń socjalnych w kwocie 200 zł. Powodowie wraz z synem mieszkali w wynajętym domu w miejscowości S. wraz z właścicielem tej nieruchomości – T. Z.. Powodowie liczyli na przejęcie zamieszkiwanej nieruchomości od T. Z.. W 2012 roku po śmierci właściciela nieruchomości powodowie przeprowadzili się do I. (dowód: zeznania powoda K. K. k. 122v-123, zeznania powódki H. K. k. 123).

Powód K. K. (1) na wiadomość o śmierci syna zareagował płaczem, był zdenerwowany, w ciągu miesiąca osiwił. Powód nie brał żadnych leków uspokajających, nie korzystał z pomocy psychiatry ani psychologa. Po śmierci syna powód K. K. (1) nadal pracował dorywczo (dowód: zeznania świadków K. R. k. 121-122, R. Ż. k. 122, zeznania powoda K. K. k. 122v-123).

Powódka H. K. (1) na wiadomość o śmierci syna krzyczała i płakała, była zdenerwowana, zrobiło jej się słabo. Powódka po tym jak dowiedziała się o śmierci K. K. (2) otrzymała zastrzyk uspokajający. Powódka po śmierci syna miała problemy ze snem oraz apetytem i w związku z tym brała leki nasenne, uspokajające. Po śmierci syna powódka H. K. (1) prawie codziennie odwiedzała grób syna na cmentarzu, obecnie jest tam dwa razy w tygodniu. Do dzisiaj powódka płacze na wspomnienie o synu, brakuje jej zmarłego. Powódka nie korzystała z pomocy psychiatry lub psychologa, uczęszczała do lekarza rodzinnego (dowód: 42, 44-51, zeznania świadków K. R. k. 121-122, R. Ż. k. 122, zeznania powódki H. K. k. 123).

Wypadek z dnia 25.02.2007 roku skutkujący śmiercią syna powodów, wpłynął na stan psychiczny i emocjonalny powoda K. K. (1) w ten sposób, że pojawiły się prawidłowe w takiej sytuacji uczucia niedowierzania, oszołomienia, a z czasem tęsknoty, żalu i braku bliskiej osoby. Ostry stres wpłynął na powoda tak, że w krótkim czasie osiwił. W wyniku tych zaburzeń nie doszło do powstania długotrwałego ani trwałego uszczerbku na zdrowiu. Powód K. K. (1) pogodził się z tym co się stało, choć trwało to około roku. Miał poczucie, że trzeba wreszcie normalnie żyć, nie miał problemów ze snem ani apetytem, nie wymagał ani nie wymaga wizyt u psychologa ani specjalistycznej farmakoterapii psychiatrycznej (dowód: opinia biegłego sądowego psychiatry M. R. k. 137-141, 161).

Natomiast wypadek z dnia 25.02.2007, w którym zginął syn powodów, wpłynął na stan psychiczny i emocjonalny powódki H. K. (1) w ten sposób, że była w stanie odrętwienia, niedowierzania, szoku, co skutkowało zaburzeniami snu, kontroli emocji, zaostrzeniem występującego u powódki przed zdarzeniem stanu zapalnego jelita grubego. Dość długo utrzymywał się żal, uczucie niedowierzania, wiara w to, że syn wróci, poczucie, że śmierć syna nie była realnym wydarzeniem. Są to prawidłowe reakcje obronne psychiki, które pozwalają człowiekowi funkcjonować w stanie żałoby. W związku z bezsensownością powódka H. K. (1) otrzymywała leki nasenne, według zapisów w dokumentacji medycznej w miarę regularnie przez rok, potem rzadziej, dwa razy w 2010 roku, potem 3-krotnie w 2013 roku, co może sugerować zmniejszenie problemu i brak potrzeby leczenia. Stan który występował w powódki H. K. (1), nie wykracza poza fizjologiczną postać żałoby. U powódki nie występują objawy psychopatologiczne, występujące dolegliwości nie spowodowały trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Zaburzenia snu wymagały korekty farmakologicznej, obecnie powódka H. K. (1) nie relacjonuje problemów natury emocjonalnej, nie wymaga specjalistycznej terapii. Występujące o powódki objawy były innego typu, niż u powoda, wiązały się z cechami osobowości powódki (dowód: opinia biegłego sądowego psychiatry M. R. k. 142-146, 161).

W toku postępowania likwidacyjnego powodowie H. K. (1) i K. K. (1) wystąpili do pozwanego o wypłacenie kwot po 30.000 zł tytułem odszkodowania po śmierci K. K. (2). Pozwany (...) S.A. decyzjami z dnia 24.05.2007 roku i 25.05.2007 roku przyznał powodom kwoty po 20.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej powodów, a nadto ustalił przyczynienie się zmarłego do powstania szkody w wysokości 30%. Ostatecznie

pozwany wypłacił na rzecz powodów z tego tytułu kwoty po 14.000 zł. Decyzją z dnia 7.09.2007 roku pozwany odmówił wypłaty dalszych kwot tytułem odszkodowania. Powodowie pismem z dnia 10.02.2014 roku zwrócili się do pozwanego o wypłacenie kwot po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Decyzją z dnia 18.02.2014 roku pozwany odmówił wypłaty jakichkolwiek kwot z tytułu zadośćuczynienia (dowód: k. 29-37, 43 oraz dokumenty znajdujące się w aktach szkody nr (...)).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowo zeznań powoda K. K. (1) (k. 122v-123), częściowo zeznań powódki H. K. (1) (k. 123), częściowo zeznań świadków: K. R. (2) (k. 121-122), R. Ż. (2) (k. 122) opinii biegłego sądowego lekarza psychiatry M. R. (k. 137-141, 142-146, 161) oraz dokumentów: kserokopii wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 17.10.2007 roku sygn. II K (...) (k. 26-27), kserokopii odpisu skróconego aktu zgonu (k. 28), kserokopii decyzji z dnia 24.05.2007 roku i 25.05.2007 roku (k. 29-30), kserokopii pisma z dnia 7.09.2007 roku (k. 31), kserokopii pisma z dnia 8.07.2013 roku (k. 32), kserokopii decyzji z dnia 19.07.2013 roku (k. 33), kserokopii pisma z dnia 10.02.2014 roku (k. 34-35), kserokopii decyzji z dnia 18.02.2014 roku (k. 36), kserokopii dowodów osobistych (k. 37, 43), kserokopii dyplomu (k. 38), zdjęć (k. 39-41), kserokopii dokumentacji medycznej (k. 42, 44-51), dokumentów znajdujących się w aktach szkody nr (...), dokumentów znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego w K. sygn. II K (...).

Sąd nie dał wiary zeznaniom powodów H. i K. K. (1) co do tej okoliczności, że powodowie oraz zmarły planowali kupić nieruchomość i wybudować dom, gdyż zeznania tej treści są niewiarygodne w świetle bardzo niskich dochodów, jakie uzyskiwali powodowie oraz faktu, iż – jak przyznała powódka – byli przekonani o możliwości otrzymania nieruchomości, którą powodowie wraz z synem zamieszkiwali. Sąd nie dał także wiary zeznaniom powoda K. K. (1) co do tej okoliczności, że po śmierci syna przez 3 lata nie chciał mu się żyć i miał zaburzenia snu, albowiem zeznania powoda w tej części są sprzeczne z opinią biegłego sądowego psychiatry M. R., z której wynika, iż powód po około roku pogodził się ze śmiercią syna i nie miał problemów ze snem. Pozostałym zaś zeznaniom powodów Sąd dał wiarę, gdyż zeznania te są rzeczowe i logiczne, a nadto znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków K. R. (2) i R. Ż. (2) co do tej okoliczności, że powodowie oraz zmarły syn planowali kupno działki (którą mieli już upatrzoną) oraz budowę domu, gdyż zeznania te są sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności z zeznaniami powódki, która wskazała, iż powodowie liczyli, że właściciel nieruchomości, w której mieszkali, im ją zapisze. Nadto Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka K. R. (2) co do tej okoliczności, że powód K. K. (1) po śmierci syna brał leki uspokajające i stracił apetyt, gdyż zeznania te są sprzeczne z zeznaniami powoda. Pozostałym zaś zeznaniom świadków Sąd dał wiarę, gdyż zeznania te są rzeczowe i logiczne, a nadto znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

W ocenie Sądu opinie biegłego sądowego psychiatry M. R. sporządzone na okoliczności związane ze stanem zdrowia powodów były jasne i logiczne, a ich wnioski należyte wyczerpująco uzasadnione.

Wartość dowodowa dokumentów zgromadzonych w sprawie nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości i nie była przez strony kwestionowana.

Sąd zważył, co następuje:

Powodowie H. K. (1) i K. K. (1) roszczenie swoje wywodzą z art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie natomiast z obowiązującym w dniu wypadku art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392 j.t.), z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, przy czym z art. 36 ust. 1 powyższej ustawy

wynika, że odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Natomiast z art. 448 k.c. wynika, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Należy przy tym zauważyć, iż przedstawione w art. 23 k.c. wyliczenie dóbr osobistych ma charakter przykładowy i spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych i uzasadniać przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14.12.2007 r., sygn. akt I ACa 1137/07, POSAG 2008/1/50; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.01.2010 r. sygn. akt IV CSK 307/09 OSNC – ZD 2010/3/91; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010 r., sygn. III CZP 76/10 Lex nr 604152; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.05.2011 r., sygn. I CSK 621/10, Lex nr 848128; uchwałę Sądu Najwyższego z 13.07.2011 r., sygn. III CZP 32/11 OSNC 2012/1/10; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7.11.2012 r., sygn. III CZP 67/12 OSNC 2013/4/45; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20.12.2012 r., sygn. III CZP 93/12 OSNC 2013/7-8/84). Ponadto artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 roku - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2012 roku, sygn. III CZP 93/12, Lex nr 1267081).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – a zwłaszcza prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 17.10.2007 roku sygn. akt II K (...) w sposób bezsporny wynika, że w dniu 25.02.2007 roku ok. godz. 13.30 w miejscowości K. na drodze (...), Ł. P. prowadząc samochód osobowy marki R. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości – wynik badania 2,8 promili alkoholu we krwi, umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że poruszał się z prędkością nie mniejszą niż 90 km/h, tj. większą od dozwolonej w tym miejscu o 40 km/h, utracił panowanie nad samochodem, zjechał na lewe pobocze, gdzie uderzył w drewniane ogrodzenie posesji nr (...), słupki telekomunikacyjny (...) SA oraz betonowe ogrodzenie posesji nr (...), w następstwie czego pasażer samochodu R. (...) o nr rej. (...) K. K. (2) doznał obrażeń ciała skutkujących jego zgonem na miejscu zdarzenia – tj. popełnił przestępstwo art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. Oznacza to, że skoro winę za spowodowanie tego wypadku ponosi Ł. P., to pozwany zgodnie z obowiązującym w dniu wypadku art. 822 k.c. oraz 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i art. 448 k.c. – co do zasady – zobowiązany do wypłaty powodowi stosownego zadośćuczynienia.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez pozwanego zarzutu przyczynienia się zmarłego K. K. (2) do powstania szkody, to w ocenie Sądu należy uznać ten zarzut za uzasadniony. Zgodnie z art. 362 k.c., jeśli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W przypadku gdy odpowiedzialności sprawcy szkody opartej na zasadzie ryzyka, przesłanki zmniejszenia odszkodowania (zadośćuczynienia) winny być formułowane mniej rygorystycznie: po stronie poszkodowanego nie musi zachodzić wina, a wystarczy, że poszkodowanemu można uczynić zarzut obiektywnie nieprawidłowego zachowania się. Zdaniem Sądu osoba, która decyduje się na jazdę samochodem z kierowcą będącym w stanie po spożyciu alkoholu, przyczynia się do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. Natomiast spożywanie napoju alkoholowego z takim kierowcą przed jazdą uważać należy również za przyczynienie się do powstania szkody w stopniu znacznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2003 roku, sygn. III CKN 606/00, Lex nr 550935).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż syn stron K. K. (2) w dniu wypadku wraz z kierującym samochodem Ł. P. spożywał alkohol, a następnie zdecydował się na jazdę z nim samochodem.

W niniejszej sprawie bezsporne między stronami było, iż takie zachowanie K. K. (2) przyczyniło się do powstania szkody, przy czym strony zgodnie określiły stopień tego przyczynienia na 30%. Powodowie H. K. (1) i K. K. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwot po 91.000 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz każdego z powodów wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 roku do dnia zapłaty.

Jak już wcześniej wskazano, z art. 448 k.c. wynika, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Oznacza to, iż zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny i od oceny Sądu, opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy, zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie.

Należy przy tym zauważyć, że podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, przy czym należy uwzględnić wszystkie aspekty tej krzywdy. Wobec tego zadośćuczynienie pieniężne, nie będące odszkodowaniem, powinno mieć odczuwalną dla powoda wartość majątkową i wysokość zadośćuczynienia nie może mieć charakteru symbolicznego. Przy określaniu wysokości tego świadczenia trzeba mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy, w tym rozmiar krzywdy oraz indywidualne cechy pokrzywdzonego i jego zdolności powrotu do równowagi psychicznej po upływie określonego czasu, a także brać pod uwagę uzupełniająco wysokość stopy życiowej społeczeństwa.

W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, że spowodowanie śmierci K. K. (2) naruszyło dobra osobiste powodów. Wiąż pomiędzy rodzicami i dziećmi jest jedną z najsilniejszych więzi międzyludzkich, a rozerwanie tej więzi przez spowodowanie śmierci stanowi naruszenie dóbr osobistych powodów H. i K. K. (1) w postaci prawa do wychowania dziecka, obserwowania jego dorastania, wchodzenia w dorosłość i jak najdłuższego towarzyszenia dziecku w jego życiu. Wypadek odebrał powodom możliwość korzystania z tych wartości.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, śmierć K. K. (2) wpłynęła na stan psychiczny i emocjonalny powodów. U powoda K. K. (1) pojawiły się prawidłowe w takiej sytuacji uczucia niedowierzania, oszołomienia, a z czasem tęsknoty, żalu i braku bliskiej osoby. Ostry stres wpłynął na powoda tak, że w krótkim czasie osiwił. W wyniku tych zaburzeń nie doszło jednak do powstania długotrwałego ani trwałego uszczerbku na zdrowiu. Powód pogodził się z tym co się stało, choć trwało to około roku. Powód miał poczucie, że trzeba wreszcie normalnie żyć, nie miał problemów ze snem ani apetytem, nie wymagał ani nie wymaga wizyt u psychologa ani specjalistycznej farmakoterapii psychiatrycznej. Natomiast powódka H. K. (1) była w stanie odrętwienia, niedowierzania, szoku, co skutkowało zaburzeniami snu, kontroli emocji, zaostreniem występującego u powódki przed zdarzeniem stanu zapalnego jelita grubego. Dość długo utrzymywał się żal, uczucie niedowierzania, wiara w to, że syn wróci, poczucie, że śmierć syna nie była realnym wydarzeniem. Są to prawidłowe reakcje obronne psychiki, które pozwalają człowiekowi funkcjonować w stanie żałoby. W związku z bezsennością powódka otrzymywała leki nasenne, według zapisów w dokumentacji medycznej w miarę regularnie przez rok, potem rzadziej - dwa razy w 2010 roku, potem 3-krotnie w 2013 roku - co może sugerować zmniejszenie problemu i brak potrzeby leczenia. Stan który występował w powódki nie wykracza poza fizjologiczną postać żałoby. U powódki H. K. (1) nie występują objawy psychopatologiczne, występujące dolegliwości nie spowodowały trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Zaburzenia snu wymagały korekty farmakologicznej, leczenie było bardzo łagodne i lekarza rodzinnego, obecnie powódka nie relacjonuje problemów natury emocjonalnej, nie wymaga specjalistycznej terapii. Występujące o powódki objawy były innego typu, niż u powoda, gdyż wiązały się z cechami osobowości powódki, ale u obu powodów doszło do fizjologicznej reakcji żałoby.

Mając na względzie powyższe okoliczności, należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powodów K. K. (1) i H. K. (1) dotyczące zadośćuczynienia po śmierci K. K. (2) jest uzasadnione co do kwoty po 40.000 zł, przy czym mając na uwadze stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody w wysokości 30% - należna powodom kwota winna wynieść po 28.000 zł. Natomiast roszczenie powodów z tego tytułu w pozostałym zakresie należy uznać za wygórowane i bezzasadne.

Również w świetle okoliczności niniejszej sprawy należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powodów jest także uzasadnione co do zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie po 28.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 roku. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie powodowie pismem z dnia 10.02.2014 roku skierowanym do pozwanego, zwrócili się o wypłatę kwot tytułem zadośćuczynienia po śmierci K. K. (2), natomiast pozwany pismem z dnia 18.02.2014 roku poinformował o braku podstaw do przyznania zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. Z powyższego wynika, że uzasadnione jest roszczenie powodów w części dotyczącej zasądzenia ustawowych odsetek od dnia 4.03.2014 roku.

Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. K. (1) kwotę 28.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 roku do dnia zapłaty (**punkt 1 wyroku**)

Nadto Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. K. (1) kwotę 28.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4.03.2014 roku do dnia zapłaty (**punkt 2 wyroku**).

Natomiast roszczenie powodów H. K. (1) i K. K. (1) dotyczące zadośćuczynienia przekraczające zasądzone kwoty po 28.000 zł zdaniem Sądu należy uznać za nieuzasadnione. Wobec tego, Sąd oddalił powództwo w tej części jak bezzasadne (**punkt 3 wyroku**).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc między stronami te koszty, albowiem określenie należnej powodom sumy zależało od oceny Sądu (**punkt 4 wyroku**).

Natomiast o nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 uksc w zw. z art. 100 k.p.c., nakazując pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w K. kwotę 12 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, przy czym koszty te stanowią wydatki pokryte tymczasowo ze środków Skarbu Państwa (**punkt 7 wyroku**).

SSO Andrzej Nawrocki